

## Zes maanden Groot-Brittanië en Ierland (2)

1 mei – 2 juni 2012

Sinds de Yorkshire Dales zijn we ruim 1300 km in een slingerbeweging naar het noorden gereden. We staan nu in Inverness, hoofstad van de Scottish Highlands. Morgen gaan we verder naar het uiterste noorden tot John O'Groats, genoemd naar Jan de Groot, een Hollander die daar in 1496 een voetveer begon naar de Orkneys. Een voetveer is er nog steeds, dus wij gaan een dagje Orkneys doen.

Na de Dales zijn we door het Lake District getrokken, langs Hadrian's Wall naar Newcastle. Vervolgens naar Holy Island, Edinburgh, door de Schotse Laaglanden, langs de kust naar Aberdeen en door de Cairngorm Mountains naar Inverness. De camper bevalt prima, zoals verwacht. In Engeland hebben we voornamelijk op campings gestaan. Vrij kamperen is daar verboden en men doet er ook behoorlijk



moeilijk over, horen we van anderen. In Engeland hebben we ook wat meer steden bezocht, waar we wat langer stonden en dan is een camping veel handiger.

In Schotland zijn we vaker iedere dag onderweg en is vrij kamperen wel toegestaan. Dat doen we dan ook vaak, wat financieel heel gunstig is. Vier dagen vrij kamperen en dan een camping voor een *proper shower*, om kleren te wassen, de laptop op te laden (we moeten achter een apparaatje aan om de laptop op de autoaccu aan te sluiten), en voor de Wifi-verbinding.

Het Vodafone-abonnement werkt van geen kant.

We zitten meestal te ver van de bewoonde wereld voor een goede verbinding. We zijn dan aangewezen op de behoorlijk prijzige Wifi-faciliteiten van de camping. Vrij kamperend, in *the middle of nowhere*, zijn we helemaal op ons zelf teruggeworpen. Hier in Inverness hebben we voor het eerst een uitstekende Vodafone-verbinding, ook een reden om hier wat langer te blijven.

### De fietsen

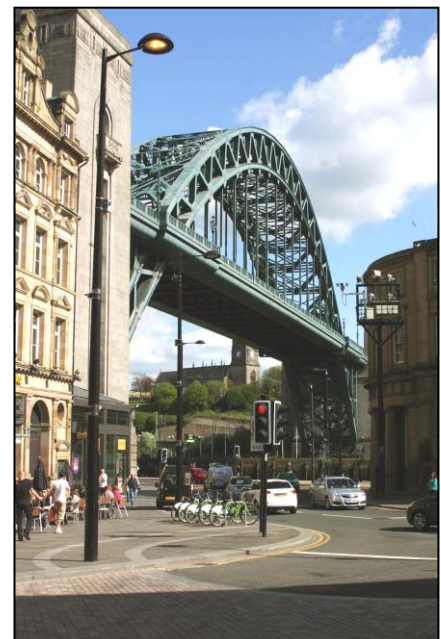
Na ons vorige verslag hebben wij via de mail vragen gekregen over onze fietsen. Ja, die zien er heel futuristisch uit. Ook hier in Engeland worden we aangegaapt, nageroepen ("nice bike") en aangeklampt door mensen die willen weten wat voor fietsen wij hebben. We hebben ze zo'n 5 jaar geleden aangeschaft. Het zijn fietsen van Giant (een Engels fabrikaat, nu uit productie) met een heel lage instap en een stevige steun in de rug. Ze houden het midden tussen een ligfiets en een zitfiets, je trapt een beetje naar voren. Echt bejaardenfietsen. Ze zijn (helaas) niet elektrisch, wat veel mensen in eerste instantie denken. Het zijn prettige fietsen voor in de stad, niet te grote afstanden, maar zeker niet voor in de bergen.

De leukste reactie hadden we in York. Mijn standaard was stuk en we kwamen langs een fietswinkel van Giant, wij naar binnen. De fietsmaker viel zowat van verbazing achterover, zo iets had hij nog nooit gezien (werkte kennelijk nog niet zo lang voor Giant). Hij heeft mijn fiets keurig gerepareerd en er foto's van genomen.

Kampeerplaatsen liggen verder van het centrum, wij fietsen wat af.

### Bezienswaardigheden

We zijn lid geworden van *The National Trust* en *The English/Scottish Heritage*. Dat betekent dat we bijna overal gratis naar binnen kunnen (*Halls, Castels, Houses*, tuinen, parken, exhibitions, etc.) of tegen sterk gereduceerde prijzen. Heel prettig ook als het een beetje tegenvalt of het onderhand wel heel erg bekend voorkomt na de zoveelste keer. Je kunt het dan kort houden,





zonder je bekocht te voelen. Bij Hadrian's Wall hebben we de opgravingen en reconstructies van Romeinse forten gezien (Housesteads, Arbeia). Heel anders was Belsay House, vlak bij Newcastle. Er werd aandacht gegeven aan "mode in het verleden" met uitermate komische presentaties ("Don't wash yourself, it's dangerous, you will drawn or get pneumonia. Don't wash your clothes either, they get more and more water resistant"). De tuin was ook heel bijzonder. Begin 19<sup>de</sup> eeuw besloot de familie het middeleeuwse kasteel te verlaten en een nieuw,

klassicistisch optrekje te bouwen. De steengroeve, waar de stenen voor het nieuwe huis werden gehakt, is gebruikt voor de aanleg van een heel bijzondere tuin met allemaal verschillende microklimaten. Hoewel het nog steeds erg koud was, konden we er gigantische, bloeiende rhododendrons bewonderen, die al zo'n 150 jaar oud waren.

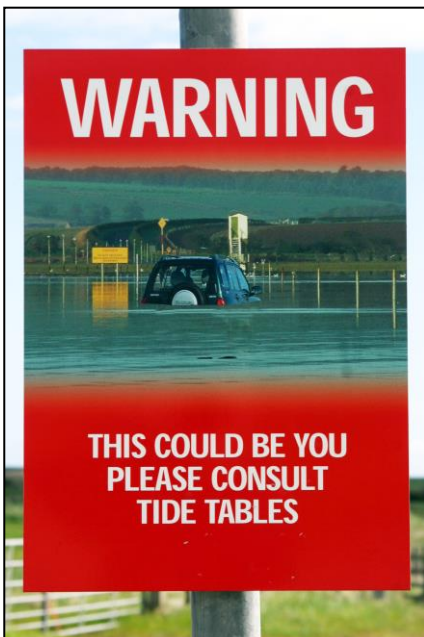
Het Koninklijk Holyrood Palace in Edinburg was twee weken gesloten vanwege een officieel bezoek, daarom zijn we in de buurt van Breamar gestopt bij Balmoral, om toch een paleis van de koninklijke familie te bekijken. Dit paleis is van april tot augustus voor publiek geopend, nou ja, eigenlijk alleen de bijgebouwen, de tuinen en de balzaal.



Op weg naar Inverness kwamen we langs het slagveld van Culloden, waar in 1745 de Jakobieten (voornamelijk Schotten) in de pan werden gehakt door de regeringstroepen onder aanvoering van de hertog van Cumberland (*the Butcher*). Na deze nederlaag moest vooral Schotland het ontgelden: bloedige vervolging van de rebellen, ontvolking van het platteland, verbod op Schotse tradities en symbolen (clans, tartans, doedelzak). In het bezoekerscentrum een fraaie interactieve tentoonstelling.

## Wandelingen

We sjouwen wat af. Niet alleen voor pub walks of genieten van de natuur, maar ook in de steden. Maar we hebben weer twee pub walks gedaan. Eigenlijk drie, maar de derde tellen we niet mee



omdat we ons toen beperkt hebben tot de pub. De pub walk op Holy Island was heel bijzonder. Dit eiland is alleen bij laagwater te bereiken via de weg, dus je moet er op tijd bijzijn! We hebben op een kleine camping vlak aan de kust gestaan en hebben het eerste stuk naar het eiland gefietst. Daarna de wandeling. Heerlijk weer, het begon eindelijk wat warmer te worden. Tenslotte lekker gegeten in de pub.

Tien kilometer Hadrian's Wall gelopen. Een prachtige, warme en zonnige dag (de dagen ervoor en erna regende het voornamelijk en was het koud). Voor wie het wil opzoeken: van Cawfield tot Housesteads. Veel steile paden bergop en bergaf. Deze wandeling was een goede voorbereiding op de beklimming van Arthur's Seat in het Holyroodpark in Edinburg (251 meter). Maar we zijn boven gekomen en ook weer veilig beneden. Hier hebben we ook een mooie wandeling gemaakt in de Royal Botanic Garden, een prachtige, afwisselende tuin met orangerie en tropische en subtropische kassen.





## Natuur

Mooie landschappen met elk een eigen karakter. De Dales zijn heel vriendelijk, met glooiende heuvels en rustige bergen, met ruige en gecultiveerde weilanden. Het Lake District is meer bergachtig met meren (natuurlijk) en bossen. De Noordzeekust heeft duinen en stranden, maar ook kliffen zoals bij Bamburgh (waar dan weer een kasteel op staat). De Cairngorms Mountains zijn woest met hooggebergte en sneeuw. Het lijkt of na elke berg of heuvel een nieuw landschap begint. Bij

Dunkeld hebben we naast de Braan gestaan, een snelstromende rivier met stroomversnellingen en watervallen. De weg ging via de Rhumbling Bridge over zo'n waterval. Heel indrukwekkend.

In Edinburg hebben we van heel andere natuur genoten. Een eksterpaar besloot om hun nest te gaan bouwen in een boom boven onze camper. We hebben dat vijf dagen kunnen volgen. Prachtig om te

zien hoe ze met enorme takken van twee keer hun lichaamslengte manoeuvreerden om een stevige platform te bouwen. Aan het eind van de eerste dag hebben we gezien hoe mevrouw ging proefzitten, druk overleggend met meneer. Normaal maken eksters een behoorlijk kabaal, maar dit overleg gaat heel rustig en ingetogen, intiem bijna. De volgende dagen werd het nest steeds groter en mooier. Helaas hebben we niet kunnen meemaken dat er eieren gelegd werden, wij moesten verder.



## Eten en drinken

Pubvoedsel is heel lekker, vaak streekgerechten. De laatste tijd eten we regelmatig *haggis*, *neeps and tatties* of *cullen skink*. Ik daag iedereen uit om op te zoeken om welke gerechten het gaat. Het was even wennen om pudding bij het hoofdgerecht te krijgen, maar *Yorkshire pudding* bleek toch wat anders dan we gewend zijn, net als *Black pudding*. Bij het eten in de pub drinken we graag een pint *local ale*. Bij de *afternoon tea* wordt dat natuurlijk een pot thee. Heerlijk trouwens, zoete en hartige gerechtjes op het moment van de dag dat je flauw bent van al het wandelen.

Omdat we vooral voor de lunch een pub aandoen, eten we 's avonds bij de camper. Boodschappen doen we vaak bij grote supermarkten zoals Tesco, Sainsbury, Morrison en (jawel) de Spar. Leuk om het assortiment te vergelijken met thuis. Vaak is alleen de naam anders: Becel heet hier *Flora*, Dreft heet hier *Fairy*. De verpakking en layout zijn hetzelfde, allemaal Unilever.



Sainsbury heeft overigens een aardig systeem van klantenbinding. Zij vergelijken tijdens het afrekenen de boodschappen op de band met die van de concurrenten en als zij scherpere prijzen rekenen, krijg je een tegoedbon voor het verschil, te besteden bij je volgende bezoek.



